

Fra kalv til krog:

KalveKodeks - Vejen til en sund og bæredygtig slagtekalveproduktion

BILAG

'Best practice'-principper for slagtekalveproduktion – med fokus på de sundhedsfremmende initiativer

Version 1. 30. december 2020

(S=sundhed, T=Trivsel, Ø=Økonomi)

1. Princip: En sund kalv fra et sundt produktionssystem: Forhold hos kalveleverandøren <i>Det er vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem leverandør og slagtekalveproducent. Mælkeproducenten skal kunne levere en sund kalv til salg, og derfor skal der være en aktiv indsats for småkalvene i besætningen. Nedenfor nævnte indsatsområder henvender sig altså til mælkeproducenten.</i>	Effekt på S, T, Ø	Tjek egen status (√ = OK, ÷ = ikke opfyldt)	Emnets væsentlighed for konceptet; 1. Meget væsentligt, 2. Mindre væsentligt Kommentarer/LINKs
Lav tiltag til forebyggelse af Salmonella. Ved mistanke om Salmonella eller andre smitsomme sygdomme blandt kalvene bør du straks underrette slagtekalveproducent / kalveformidler, så videre spredning af sygdom kan begrænses. Dette gøres af hensyn til Biosecurity.	S, Ø		1 Tag jævnligt blodprøver fra 8 stk 3 mdr gamle kalve, for at vurdere evt. smittetryk og smittespredning hos småkalve. Øg frekvensen af tank-mælksprøver, så de tages månedsvis i stedet for kvartalsvis.
Er der et sygdomsproblem (rota, corona, coli el lign) i besætningen, så lav diagnostik, og derefter en opfølgende handlingsplan, der evt. kan omfatte vaccination af køerne mod de påviste patogener	S		1.
Hold fokus på tidlig tildeling af råmælk til alle kalve	S, T, Ø		1
Før journal over besætningens råmælksrutiner (tid, mængde, kvalitet, hygiejne mm) som dokumentation	S		
Brug af råmælksjournaler virker såvel motiverende som en indgang til løbende optimering af bedriftens råmælksmanagement – Slagtekalveproducenten skal kende råmælksjournalen hos sine leverandører.	S		
Test altid råmælkskvalitet med BRIX% og anvend helst råmælk med BRIX%>22. Har man ikke råmælk med 22% BRIX, skal man bruge det man har. Brug råmælksbank, og husk også at bruge råmælk med lavere BRIX% og overgangsmælk til de små kalve på 1-6 dage	S		1
Lad dyrlægen teste 10 kalve (5 kvie og 5 tyrekalve) i 1. leveuge hver 3. måned for BRIX% plasma (som mål for IgG status): Den skal være ≥8.4 BRIX% for at kalvene er velimmuniserede.	S		2 LINK til demo
Tildele min. 2 x 3 L komælk el mælkeerstatning pr dag	T, S		
Tildele gerne 2 x 4 L eller op til 2 x 5 L komælk el mælkeerstatning pr dag med et TS på 13-14 %.	T, S		1
En mælkeerstatning til kalve fra 0-3 uger skal indeholde gode mælkebestanddele som skummetmælk (kasein) eller valleproteiner men bør ikke indeholde hvedestivelse	S		1
Hold kimtal i mælken til kalvene lavt. Anvendes komælk, så sørg for at holde lavt kimtal (malkning, køling, rengøring)	S		2: Har betydning for at undgå diætisk diarré
Brug ikke mælk til kalve på 0 til 3 uger fra køer, der syge eller er penicilin-behandlet samme dag	S		1

Tildeling af E-vitamin eller ADE tilskud (ikke rutinemæssigt men ved mangelsymptomer)	S		2
Brug kalvedækkener, varmelamper og ekstra strøelse i kolde vintermåneder (dvs <10°C)	T		1
Brug evt. kuvøse til svage kalve	S, T		2
Øg mælkemængden med 1-2 liter per dag og evt. også tørstofprocenten i mælk fx fra 13 til 14% i kolde vintermåneder	S, T		1
Brug social opstaldning (min. 2 kalve per hytte/sti) i flg. regler for hjerteordning (2 hjerter)	T		1
Brug sut til mælketildeling	S, T		
Nedtrap fra høj mælketildeling mindst en uge før salg til slagtekalveproducent, gerne til 2 x 3 L/d ved salg (niveau aftales med slagtekalveproducent)	T, S		1. LINK Nyhedsbrev
Tilbyd et godt kalvekraftoder (min 19 % råprotein), senest fra uge 1	T, S		1
Tilbyd kalveegnet hø/wrap eller ensilage af god kvalitet, senest fra uge 2	T, S		1
Altid frisk vand i tilstrækkelig mængde til kalve, senest fra 2 uger (lovkrav)			LINK til tabel
Sikre god vandforsyning (mere jo ældre kalven bliver, og jo mindre mælk den får), gerne lunkent vand (38 °C)	S		LINK til tabel
Hold et højt hygiejneniveau hos kalvene og sæt rengøringsprocedurerne i system vedr. hytter, inventar, skåle mm	S		1
Sørg altid for at have ÉN kvalificeret person der er ansvarlig for kalvepasningen.	T		2
Anvend en egnet elektrolytblanding til kalve med diarré og fasthold tildeling af mælk. Mælkemængden kan reduceres pr. fodring og antallet af fodringer kan øges. Tildel elektrolyt 1-2 gange dagligt i 5-7 dage.	S		1 se god opskrift på: www.videnomkalve.dk
Undgå træk og sørg altid for rigeligt med strøelse (benene skal være dækket af halm, når kalven ligger ned)	S		
Placér kalve til afhentning i en udleveringsboks/udleveringsvogn	S		1
Tildel ikke mere end 2 liter mælk, hvis kalvene afhentes og transporteres inden for 2 timer efter en fodring (undgå diarré). Tildel i stedet vand/elektrolyt.	S		2
Deltag i 'leverandørmøder', når din aftager af kalve inviterer til dette.	Ø		1
Lav flere krydsningskalve – brug kødkvægssæd fra tyre med gode vækst- og slagteegenskaber	Ø		1
DMS-udskriften "kalve til salg" sendes afsted med alle kalve. På udskriften skal "dage siden sidste behandling" fremgå.	Ø		Det er et lovkrav at man har dokumentation for, at den kalv man har indsat har været behandlet og solgt indenfor tilbageholdelsestiden. Det må gerne sælges i tilbageholdelsestiden, så længe dokumentation foreligger.
Kend mælkeerstatning, kraftfoder og hø anvendt hos leverandør	T		2
Kend om din leverandør giver E vitamin tilskud (for at undgå ekstraudgift og overdosering)	S, Ø		2
Hav en leverandøraftale med hver enkelt leverandør, hvor krav gennemgås og der laves en forventningsafstemning. Leverandøraftalen kan revurderes én gang årligt.	Ø		1
Kend sundhedsstatus i leverandørbesætning via dialog og anvendelse af kalvetjek. Du skal sikre dig, at du ikke får 'slæbt' uønskede sygdomme med ind i din besætning – KalveTjek kan hjælpe dig.	S		1 https://www.landbrugsinfo.dk/public/d/8/2/sundhed_og_velfaerd_kalvetjek_slagtekalveproducentens_overblik_over_leverandorbesaetningens

<p>2. princip: Sund overflytning: a) Ugen inden ankomst, b) På ankomstdagen og c) 0-3 uger efter ankomst</p> <p><i>Her beskrives, hvad slagtekalveproducenten skal lave af forberedelser før modtagelsen af nye kalve. Fokus er på rengøring af bokse/stier, rigeligt med strøelse, god plads og små hold.</i></p> <p><i>Når kalvene ankommer, vil der altid være meget ekstra arbejde, der skal gøres. Så det er vigtigt at være godt forberedt og have den nødvendige arbejdskraft frigjort til at lære kalve at drikke i det nye staldsystem. Desuden skal der observeres jævnligt hos de nyankomne kalve.</i></p> <p><i>Som regel viser der sig nogle diarrétilfælde i dagene efter indsætning, som skal behandles med elektrolyt/kulpasta og evt. medicin. De første tegn på såkaldt 'indsættersyge' ses typisk fra en uges tid efter indsættelse, dvs. hoste, næsteflåd, sammensunkne kalve, lav aktivitet, lav foderoptagelse og feber. Det er vigtigt at behandle syge kalve hurtigt. Evt. skal meget syge kalve isoleres fra de andre kalve. Er der tale om et udbrud, der rammer en stor del af holdet, kan det være nødvendigt at medicinere alle kalve i holdet. Forebyggende (profylaktisk)behandling af kalve er ikke tilladt og medicinering via mælken bør undgås af hensyn til mave-tarmkanalens mikroflora.</i></p>	Effekt på	Tjek egen status (√ = OK, ÷ = ikke opfyldt)	Emnets væsentlighed for konceptet; 1. Meget væsentligt, 2. Mindre væsentligt Kommentarer/LINKs
a. Ugen inden ankomst			

Rengør modtagestald, bokse, hytter og inventar (Anvend alkalisk sæbe med tensider og efterfølgende desinfektion med velegnet produkt eller flammesterilisation) Rengøring vides at virke for coccidiose fra miljøet.	S		1 LINK til video
Lav leverandørkontrakt med dine kalveleverandører, så I har beskrevet jeres fælles krav til kalvene	Ø, S		
Anvend små hold (max 6-8 kalve/boks)	S, T		1
Sørg for godt luftskifte og undgå træk i kalvens nærrområde	S		LINK til video
Sørg for rent, tørt og blødt leje (lovkrav). Anvend rigelig strøelse	S		
Sørg for tilstrækkeligt antal ædepladser (kraftfodertrug og høhæk); xx cm /kalv	T		
Hold belægningsgraden lav og sørg for min. 3 m ² /kalv (lovens krav er på 1,5 m ² / kalv op til 150 kg; Dansk Kalv krav 1,8 fra 60-99 kg)	S,T		1
Anvend prognose på kalvetjek ift. at få logistik og stipladser til at gå op	Ø		2
b. På ankomstdagen			
Modtag kalve fra så få leverandører som muligt og helst direkte fra leverandøren. Dvs. indsæt kun kalve fra FASTE leverandører, ikke formidler!	S, Ø		1
Hvis muligt, brug de samme pasningsrutiner som anvendt i leverandørbesætningen	S		
Brug samme mælkeerstatning og kraftfoderblanding som hos kalveleverandør	S		
Sørg for nok drikkeplads og stort nok kraftfodertrug mm, så alle kalve nemt kan drikke/æde. Eventuel individuel fodring i fællesboks fra fx suttebar eller skåle.	T		
Få oplysninger om aktuelle sygdomsproblemer i besætningen og hav kendskab til eventuelle rutiner for behandling mod coccidiose.	S		Coccidiose kan komme ind med de små kalve.
Giv leverandøren en tilbagemelding på de modtagne kalve, fx en note ved afregning af kalvene,			
Ved faste leverandører: Hold kalvene besætningsvis under transport og efter indsætning	S		1
Sørg for så kort en transporttid som muligt	S, T		1
Syge kalve skal ikke medtages og modtages – lad transportøren måle temperatur ved tvivl	S, Ø		1, Det bør være en naturlig del af dialogen. At sælger heller ikke ønsker at sende syge kalve videre. Det er et fælles ansvar.
Er en kalv meget syg og svag ved ankomst: vælg at aflive frem for at indsætte dem i din stald	S		1, Det bør være en naturlig del af dialogen. At sælger heller ikke ønsker at sende syge kalve videre. Det er et fælles ansvar.
Sørg for kalve får tilbudt OG at de drikker mælk (min 3 l/kalv)	S, T		1
Observer kalvene, tag temperatur på kalve der har sygdomstegn, og behandl syge kalve	S		1
Tilbyd lunkent vand (eller elektrolytblanding) fra spand eller anden let tilgængelig beholder	T		1 Se god elektrolytblanding på www.videnomkalve.dk
Tilbyd alle kalve minimum 3 L mælk senest 2 timer efter ankomst. Da kalvene ofte kommer fra vandfodring fra skål og indsættes i bokse med vandfodring fra kop. Kan det være en god idé at tildele vand fra trug/skål de første par dage.	T		1
Anvend sutter eller suttebar/flydesutter – sørg for at alle drikker mælk.	T		1. Vi mener kalven har krav på en sut
Vej kalvene ind i slagtekalvebesætningen i stedet for ud af leverandørbesætningen. Typisk er vægten 2-4 kg højere i leverandørbesætningen end i slagtekalvebesætningen	Ø		2
c. 0-3 uger efter ankomst			
Lav sundheds-screening af kalvene dagligt for rettidigt at finde tidlige sygdomstegn. Involver alle medarbejdere.	Ø, S		2 https://player.vimeo.com/video/164394661/McGuirk/Wisconsin). Link: til Sundhedsscreeningsproceduren
Følg kalvenes sundhed nøje, tjekkes min 2 x/dag, tag temperatur på kalve med sygdomstegn	S, T		1
Er der mange syge kalve (med klar årsag), så lav diagnose med dyrlægen og vælg den optimale behandling	S, T, Ø		1
Mediciner syge kalve korrekt. Man behandler besætnings-specifikt og altid i samarbejde med dyrlægen. 'Det kan i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at have en besætningsdiagnose for behandling af luftvejsinfektioner udelukkende med smertestillende medicin.	S, T		2.
Undgå oral antibiotikabehandling af alt andet end tarmbetændelse, da det slår mave-tarmfloraen i stykker, rammer upræcist og er mindre effektivt.	S		1
Opstaldnings-, fodrings- og pasningsforhold skal sikre, at det ikke er nødvendigt at behandle kalve rutinemæssigt med antibiotika.	Ø		
Hold fast i rutine med mælketildeling, min 2 x/ dag, indtil 2 uger før fravæning – tjek på tid, temperatur og kvalitet. Fx Mælken tildeles i et 8-12 timers interval. Temperaturen skal ligge mellem 38-42 C, God kvalitets mælkepulver (se beskrivelser i pkt. 1 og. 2) og blandes til 13-14 % tørstof.	T, S		1 De præcise grænser kan diskuteres
Giv god mælkeerstatning af god kvalitet (dvs med min. 22 % protein og med mælkebestandele og ikke med fx hvedestivelse) til kalve under 3-4 uger	S, T		1 De præcise grænser kan diskuteres
Sørg for appetitligt kraftfoder (min. 17 og gerne 19 % råprotein) som kun indeholder gode råvarer med god smag (fx sojaskrå, rapsskrå, rapskage, roepiller, byg, hvede og majs) og kalveegnet hø	T		1 De præcise grænser kan diskuteres
Sikre en god vandforsyning med fri vandoverflade fra skål/kar eller drikkekop, så kalven nemt kan drikke	T, S		

Ved tegn på dehydrering eller diarré, tildel elektrolytblanding i trug/kar i 3-5 dage. Ekstra vandtildeling kan også forbedre funktionen af slimhinderne i luftvejene.	S, T		Se god opskrift på elektrolytblanding på: videnomkalve.dk
Du kan påbegynde fravæning af kalve over 75 kg, der æder min 1 kg kraftfoder, såfremt de er mindst 6 uger gamle	Ø		1 De præcise grænser kan diskuteres

3. princip: Sund fravæning (-/+ to uger, fx 7 til 11 ugers alderen)	Effekt på	Tjek egen status (√ = OK, ÷ = ikke opfyldt)	Emnets væsentlighed for konceptet; 1. Meget væsentligt, 2. Mindre væsentligt
<i>Kalven er igen i fokus omkring fravæning. Kalvene skal i slutningen af mælkefodringsperioden have opnået en tilstrækkelig energioptagelse fra fast foder, typisk en kraftfoderblanding, da det bliver dens nye hovedfoder. Der kan tilbydes ko-fuld foder, men dette kan kun anvendes som eneste foder såfremt energikoncentrationen er høj og tørstofprocenten i TMR er over 65 %. Ellers vil kalve ikke kunne optage nok foderenheder (=energi). Som tommelfinderregel, skal kalven helst æde ca. 0,75- 1 kg kraftfoder/dag, når nedtrapning af mælk påbegyndes. Og så skal kalven gerne æde 1,5 kg/dag på fravæningsdagen og godt 2 kg/dag ugen efter fravæning. Dette paragrafpunkt omhandler perioden frem til kalven vejer ca. 180 kg, uanset om den er opstaldet i 'starterstald', evt. 'mellemstald' eller 'slut-fedestald'.</i>			Kommentarer/LINKs
a. Perioden omkring fravæning			
Brug som minimum en uge til fravæning af mælk	S, T		1
Fravæn fx kalvene over 10 til 14 dage – længst hvis mælkemængden er høj – ved at reducere til halv mængde over 5-7 dage og derefter holde halv mængde i de næste 5-7 dage som aftensmåltid.	T, Ø		1 LINK til faktaark
Vær specielt opmærksom på god vandforsyning (kalven drikker ca. 4 L vand for hvert kg tørfoder)	T		1 LINK til tabel
Erstat den fratagne mælkemængde med varmt vand eller elektrolyt i og fortsat tildeling af varmt vand 2 uger efter fravæning, for at sikre et højt optag af kraftfoder og en god overgang fra flydende til fast foder.	S, T		2
Tildel kraftfoder med højt indhold af naturligt E vitamin eller tildel evt. kalvene vitamin E ved injektion (jf. besætningsdiagnose) eller i flydende form i elektrolytblanding (Naturlig E-vit 100.000), hvis mangel på E-vit er en væsentlig problemstilling i besætningen (Tjek ved blodprøve at niveauet er over 2 ng/L 2 uger efter fravæning)	S		
Krav til kraftfoder: Brug gode råvarer, fx byg, hvede, majs, sojaskrå, rapsskrå, roepiller. Næringsstoffer: 17 % protein, 300-320 g stivelse /FE og 175-190 g ford. cellevægge /FE, og 90 mg E-vitamin/kg	T		1 LINK til eksempel på blanding
Krav til strukturfoder: Anvend enten kalveegnet hø, wrap-hø, græsensilage, TMR, eller god vårbygghalm, skal være oprystet.	S, T		1
Introduktion af TMR – overgang til TMR – anvend kraftfoderpiller ved siden af TMR i 2-3 uger efter fravæning	T		1
Hvis der kun tildeles TMR skal denne være høj i energikoncentration (som for kraftfoderpiller) og med TS % på min 65 %, hvis kalvene skal kunne æde nok FE. En lavere TS % kan anvendes, men der er risiko for lavere FE-optagelse også for energirige TMR, fordi vandet i foderet begrænser foderoptagelsen	T		2
Hold hver dag øje med gødningskonsistensen og farven og eventuelle tegn på coccidiose	S, T		2
b. Perioden i starterstalden i øvrigt			
Få tjekket for coccidiose ved manglende trivsel og tegn på diarré	S, Ø		1
Dybstrøelse: sørg for god halmmåtte uden oprædning (det mindsker risiko for klovbylder)	S		1
Belægningsgrad op til 180 kg: giv minimum 3 m ² pr kalv, og kalvene skal forblive i deres indsætterhold til de minimum er 3,5-4 mdr. gamle.	S, T		1
Oprethold stabile/faste hold. Dvs. holdene etableret ved indsætning bør ikke ændres og kalvene skal tidligst flyttes til mellemstald når de er 3,5-4 mdr gamle. Undgå flytning og sammenblanding af kalve	S, T		2
Holdstørrelse på max 12 kalve og gerne holdstørrelse på 6-8 kalve	Ø, T		1
Foderrationen: >0.95 FEN/kg TS, 17-18 % CP, <330 g stivelse/FEN, > 200 g ford cellev/ FEN	T		1
Vej kalvene ud af starterstalden, for at få et mål for trivsel og tilvækst i dette afsnit. Tilvækst fra indsættelse til 10 uger bør være min. 750 g/dag og må gerne være 900 g/dag. Brug punktvejning.	T, Ø		2.
Lav opgørelse over kalvedødelighed og medicinforbrug for at vurdere sundheden	S, Ø		1
Sørg for let adgang til sygeboks med mulighed for isolation af syge kalve – specielt ved smitsomme sygdomme (herunder fx kalve m. kronisk mellemørebetændelse, pink eye eller diarré)	S, Ø		1

4. Princip: Sund kødproduktion: a) Flytning fra starterstald til slutstald (eller anden flytning) og b) Perioden i slutstalden <i>Hvis kalvene skal flyttes fra dybstrøelse til sengebåse, kræver det lidt omstilling fra kalvens side; den skal fx lære at ligge i en seng (og ikke på spaltearealet). Vores erfaring fra projekter er at kalve over 180 kg som oftest hurtigt lærer at begå sig i det nye staldsystem. Men er kalvene kun 150 kg, er udfordringerne oftest større. Lidt halmstrøelse i sengene de første uger kan afhjælpe problemet. Når strøelsen forsvinder, fratages kalvene også et strukturfoder – halm. Derfor kan der med fordel tildeles lidt halm på foderbordet i de første uger, hvis der udelukkende fodres med TMR. I slutstalden skal sygdomsproblemer med fx lungebetændelse være veloverstået, og fokus skal være på høj foderoptagelse og god trivsel. Samtidig skal forholdene sikre minimale konflikter og ro og lavt stressniveau. Veje- og flytterutiner skal tage hensyn til kalvene og sikre, de ikke skades. Mandskabets sikkerhed skal være i fokus, fordi kalvene nu er store og stærke og kan være lidt utilregnelige ind i mellem.</i>	Effekt på	Tjek egen status (✓ = OK, ✗ = ikke opfyldt)	Emnets væsentlighed for konceptet; 1. Meget væsentligt, 2. Mindre væsentligt Kommentarer/LINKs
a. Flytning til slutstalden			
Anbefalet størrelse ved flytning fra dybstrøelse til sengebåse minimum 180 kg og 5 mdr.	T		1
Lav variation i vægten mellem kalve i holdene er vigtig. Kalve der er langt bagud skal i speciel-afdeling/kronikerboks	T, Ø		
Flyt kun sunde og raske kalve	S		1
Flyt ikke kalve som af den ene eller anden årsag er meget bagud tilvækstmæssigt. Kronisk syge kalve sættes i egentlige opsamlingshold/skånehold.	S, T		1
Indtænk en strategi for, hvor kalve med kroniske sygdomsskader efterfølgende skal hen, da det er vigtigt, der ikke blandes kalve fra forskellige hold. Lav en "varig aflastningsboks" med lav belægningsgrad og få kalve, hvor syge og utrivelige kalve kan forblive efter ophold i sygeboks.	S, T		
Undgå foderskift i sammenhæng med flytning – lad rationen fortsætte nogle uger i slutstalden (obs, foretag altid kun én ændring ad gangen)	T		1
Tildel ekstra strukturfoder på foderbord i de første 14 dage ved overgang fra dybstrøelse til sengestald	T		1
Sørg for rigeligt med ædeplads og for at kalvene er tilvænnet evt. foderautomater, vandkopper mm.	T, S, Ø		
Evt. ekstra opsyn de første 14 dage efter flytning, for at sikre en god opstart efter flytning	S		2
Strø sengebåsene de første uger, så de er mere attraktive – 'undgå spalteliggere'			2
Sørg for at spalter eller fast gulv er tilpas rillet til, at kalvene kan stå fast og ikke skrider			1
Vær opmærksom på kalve som fx ikke tør gå ned fra sengene og ikke tør gå ned af trapper. Hjælp dem til og fra foderbordet flere gange dagligt, indtil de har vænnet sig til det nye system. Lidt sand strøet dagligt på gulv / trapper kan være en god hjælp			2
Hvis besætningen oplever problemer med klovbrandbylder eller DD, kan klovenes modstandskraft styrkes ved brug af klovbade i en periode, allerede inden kalvene flyttes til slutstald, for at forebygge klovlidelser såsom klovbrandbylder og digital dermatitis.	S, T		2
Er der problemer med klovlidelser, så anvend KUN god og tør strøelse	S, T		
Tyre og kvier skal opstaldes hver for sig fra 4 mdr alderen			1
Ændres klima og temperatur ved flytning fra starterstald til slutstald, kan det være en fordel at klippe kalvene ned langs ryggen for at undgå at de sveder og bliver våde.			
b. Perioden i slutstalden			
Dybstrøelsesstald: Sørg for rigeligt strøelse, så det ikke er oprådt, evt ekstra halm ved vandkopper mm			
Opsæt vandopsamler under vandkopper, for at undgå vand i dybstrøelsen eller placer vandkop udenfor boksen med nem adgang			Se Danske anbefalinger
Sengestald: Rigtig hældning, madras, korrekt nakkebom, tørt leje er vigtigt			1
Ædepladser: Sørg for god ædeplads, dvs. mindst to kraftfoderautomater per 25 kalve eller min. 25 cm foderbordsbredde pr kalv ved TMR-fodring.			1 TMR: Er der 24 kalve i en sti, bør der være min. 6 m foderbord, dvs. at ca. 10-12 kalve kan æde samtidig afhængig af størrelse.
Belægningsgrad: følg Danske anbefalinger.			https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/basic/d/e/5/kap-8-danskeanbefalinger-2018.pdf
Holdstørrelse max. 25 stk. og ensartet alder/vægt. Kan man ikke veje, kan man evt bruge den 'tommelfinderregel' fra kvier, der siger der ikke må være mere en håndbredde i forskel i krydshøjde, ellers skal de opdeles.	T		1
Brug nogle mindre bokse sidst i perioden, der gør det muligt at opdele et hold og sende ½ hold til slagting og stadig opnå en god stipladsudnyttelse samlet set.	T, Ø		
Mulighed for fiksering af enkelt dyr i alle bokse, hvilket muliggør sikker medicinering/undersøgelse.			1
Flytning og omgruppering: Undgå omgruppering af enkelt dyr, flyt hold samlet og med 'rolige' rutiner			1
Kraftfoderpiller og korn/proteinfoder: Sikre godt strukturfoder: min. god kvalitets bygghalm (optagelse >0.5 kg/dag)			1
Anvendelse af wrap-hø, ensilage, hø som strukturfoder			1

Foderrationen: min 0,95 FEN/kg TS, ca. 13-14 % CP, <360 g stivelse/FEN, >200 g Ford cellevægge/FEN			
Vitamin og mineralforsyning: hvis der bruges færdig foder/kalveT er disse normalt tilsat nok vitamin og mineral til at dække kalvenes behov. Hvis der bruges eget korn og råvarer som fx raps, soja, hestebønner skal der tildes foderkridt og øvrige mineraler og vitaminer.	T, S		Som eksempel: DLG 17 % Protein blanding: 10 g Ca/kg ts, 3,7 g P/kg ts, 2 g Mg/kg ts, 2 g Na/kg ts, 1,5 g S/kg ts; 9 x 1000 ie A-vit; 0,9 x 1000 ie D3-vit, 90 mg E-vit; 40 mg Mn; 40 mg Zn, 10 mg Cu, 0,1 mg Co, 0,5 mg I, 0,2 mg Se; 50 mg Fe.
Vej kalvene rutinemæssigt frem til levering, fx ved 5-7 mdr. og igen lidt før slagting 8-10 mdr. Indret vejecenter til sikker og rolig vejning	T, Ø		
Sørg for let adgang til syge-/aflastningsboks til håndtering af dyr med skader / halthed	S		

5. Generelle principper og anbefalinger vedr. Staldmanual, SOPs, registreringer, indberetning, brug af DMS m.m. samt vedrørende brug af rådgivning, konsulent, dyrlæge, foderstofekspertes, sælgere af tilskudsprodukter, økonomiopgørelser	Effekt på	Tjek egen status (√ = OK, ÷ = ikke opfyldt)	Emnets væsentlighed for konceptet; 1. Meget væsentligt, 2. Mindre væsentligt
<i>Der bliver flere og flere ansatte på de større slagtekalvebedrifter. Så styringen skal sættes mere i system og flere rutiner, som alle gør ens og på samme tider, skal være beskrevet og kendt af flere. Samtidig opsamles værdifulde registreringer vedr. fx foderforbrug per hold, tilvækst på kalve i perioder, medicinforbrug mm., som skal gøres tilgængeligt og bruges i produktionsstyringen. Og til økonomiopgørelser, fx benchmarking. Der er forskellige rådgivere for slagtekalveproducenten, som ofte kan udnyttes mere optimalt, fx i et tværfagligt samarbejde, der sigter på at opnå de mål for produktion og sundhed, som slagtekalveproducenten ønsker for at udvikle og forbedre sin bedrift og resultater.</i>			Kommentarer/LINKs Se også: https://www.landbrugsinfo.dk/public/3/b/c/kodproduktion_task_force_kalve_bedre_bundlinjen_kalveproduktion
Lav SOP for logistik og smittebarrierer vedr. foder, kalve, personer, gødning	S		
Indberet alle sygdomsbehandlinger elektronisk via DMS eller SmartKoen	S		1
Vej kalve ved flytning mellem staldfasnit – såkaldte 'punktvejninger' er værdifulde i styringen af produktionen	T, Ø		Se forslag under pkt 4.
Registrer afgangsårsager ved død	Ø		2
Brug af sundhedsscreeningskoncept til at øve og afstemme rettidig behandling for alle medarbejdere (McGuirk/Wisconsin)	S, T		Link: til Sundhedsscreeningsproceduren. Værktøjer til screening af diarré og Vigor score til vurdering af nyfødte kalve bør også overvejes
Kvartalsvis DBtjek opfølgning	Ø		
Løbende tjek af analyser, nøgletalstjek etc. i DMS (hver 1-4 uge)	Ø		
Månedsvise nøgletalopfølgning	Ø		
Analyse af fodermidler (korn, græs, majs, kartofler, mask, pulp, sojaskrå osv.) og indkøbte færdigblandinger. Afstem bedriftens foderblandinger herefter. Minimum hver 3 måned og særligt ved skift til ny høst/ny råvare.			2
Hold min. 1 (og gerne 2) årlige møder med deltagelse af både slagtekalverådgiver og dyrlæge – og oplev der er værdi i tværfaglig rådgivning.	S, T, Ø		
Etablér fast rådgivningsaftale med din slagtekalverådgiver, dyrlæge mm – fx Total Tværfaglig Rådgivning	Ø		1 LINK til DLBR Slagtekalves TTR tilbud
Lav handlingsplaner for de indsatsområder, du ønsker at forbedre	Ø, S, T		1
Lav foderplaner i DMS med din rådgiver – brug analyser af eget foder	T		1
Vurder din fremstillingspris på hjemmeavlet foder (korn, majs, græs mv.) og vurder om det økonomisk set bedst kan betale sig for dig at købe eller avle foderet selv.			
Vurder hvordan du opnår bedst muligt kapacitetsudnyttelse af dit produktionsanlæg	Ø		1
Anvend følsomhedsanalyser til værdisætning af potentialer og fremadrettet mål om produktionsøkonomi	Ø		2
Løbende opmålinger/opfølgning på foderbeholdningerne med rådgivning – kend dit lager	Ø		
Tilbydes du et tilskudsprodukt, der lover 'guld og grønne skove': kontakt din rådgiver. Vær varsomme med "quick fix" løsninger. Lyder det for godt til at være sandt, er det det nok også.	Ø		

BILAGET til konceptbeskrivelsen er udarbejdet af projektgruppen bag projektet: 'Fra kalv til krog' støttet af Kvægafgiftsfonden 20018-2020.

Mogens Vestergaard, SEGES og DLBR Slagtekalve, move@seges.dk